EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.10.2026
COM(2026) 529 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

kuudes vuosikertomus unioniin suuntautuvien ulkomaisten suorien sijoitusten seurannasta

{SWD(2026) 290 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

kuudes vuosikertomus unioniin suuntautuvien ulkomaisten suorien sijoitusten seurannasta

JOHDANTO

Tämä kertomus on Euroopan komission kuudes vuosikertomus ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan EU:n asetuksen, jäljempänä ’ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskeva asetus’ tai ’asetus’, soveltamisesta.

Tämä kertomus koskee vuotta 2025, ja sillä lisätään avoimuutta ulkomaisten suorien sijoitusten seurannan toiminnasta EU:ssa ja kansallisten seurantamekanismien kehityksestä. Kertomuksella edistetään EU:n vastuuvelvollisuutta alalla, jolla turvallisuusintressien vuoksi yksittäisiä sijoituksia koskeva avoimuus ei ole asianmukaista tai mahdollista.

Kertomus perustuu 27 jäsenvaltion raportteihin ja virallisiin tilastoihin, ja siinä on neljä lukua:

- luku 1, jossa käsitellään EU:hun suuntautuvien ulkomaisten suorien sijoitusten kehityssuuntauksia ja numerotietoja
- luku 2, jossa käsitellään jäsenvaltioiden lainsäädännön kehitystä
- luku 3, jossa käsitellään ulkomaisia suoria sijoituksia koskevia jäsenvaltioiden suorittamia seurantatoimia
- luku 4, jossa käsitellään EU:n yhteistyömekanismia ulkomaisten suorien sijoitusten seurannassa.

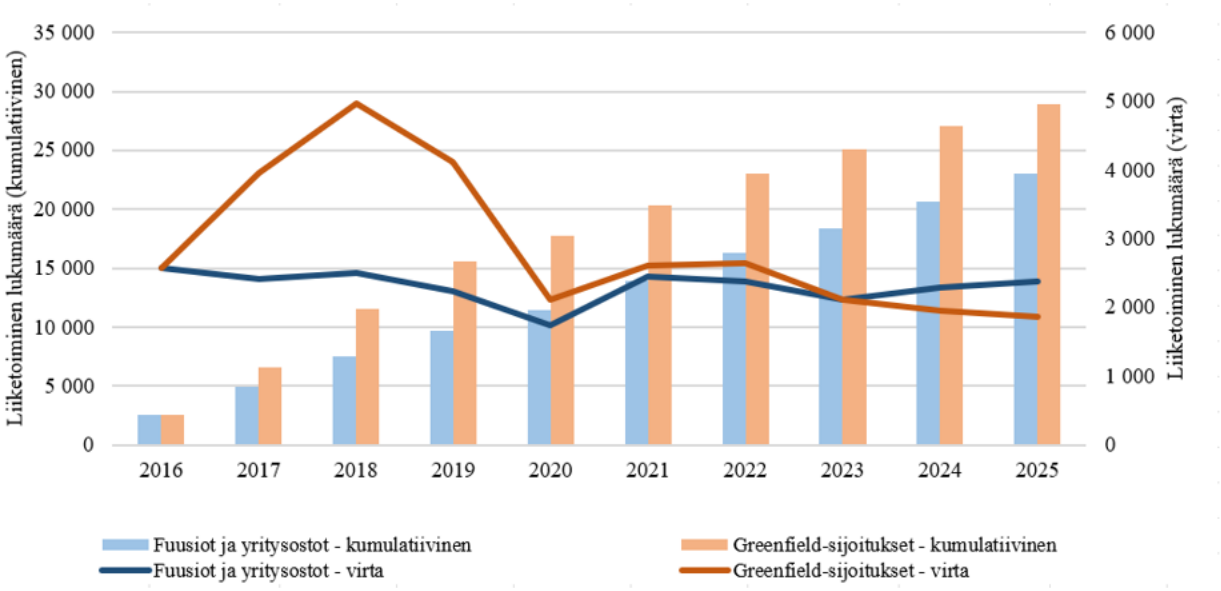
Tämä vuosikertomus on tärkeä avoimuutta lisäämisen kannalta, ja siinä tuodaan esiin ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyviä suuntauksia, kehitystä ja toimia turvallisuuden ja yleisen järjestyksen varmistamiseksi EU:ssa.

LUKU 1 – ULKOMAISET SUORAT SIJOITUKSET EUROOPAN UNIONIIN

1. Yleinen kehitys[1]

Ulkomaisten suorien sijoitusten kanta[2] kasvoi 8,9 prosenttia vuosina 2024–2025. Ulkomaisten fuusioiden ja yritysostojen vuotuinen kumulatiivinen kasvu oli 12 prosenttia (20 695:stä 23 078:aan) ja täysin uuteen toimintaan tehtyjen ulkomaisten sijoitusten (ns. greenfield-sijoitusten) kasvu 6,9 prosenttia (27 069:stä 28 930:een) (ks. palkit kaaviossa 1). Kasvu vastaa vuodesta 2016 lähtien havaittuja suuntauksia, sillä EU27-maihin tehtyjen ulkomaisten suorien sijoitusten kanta on kasvanut jatkuvasti tämän kymmenen vuoden jakson aikana keskimäärin noin 5 200 sijoituksella vuodessa. Kun tätä kumulatiivista suuntausta tarkastellaan ulkomaisten suorien sijoitusten tyypeittäin, EU27-maissa tehtiin vuosina 2016–2025 vuosittain keskimäärin 2 308 ulkomaista fuusiota ja yritysostoa ja 2 893 greenfield-sijoitusta. Nämä myönteiset kumulatiiviset suuntaukset vahvistavat unionin olevan avoin ulkomaisille sijoituksille ja korostavat EU:n sisämarkkinoiden houkuttelevuutta kansainvälisten sijoittajien silmissä.

Kaavio 1: vuotuiset ulkomaiset suorat sijoitukset ja virrat EU27-maihin (sopimusten ja hankkeiden lukumäärä) 2016–2025

Lähde: JRC:n selvitys perustuu Bureau van Dijkin tietoihin, jotka on poimittu 22.2.2026 Orbis M&A- ja Orbis Crossborder Investment -tietokannoista. Vuoden 2016 tiedot vastaavat ulkomaisten suorien sijoitusten virtoja vuonna 2016, kun taas seuraavien vuosien tietoja esittävät palkit vastaavat vuotuisten virtojen kumulatiivista summaa.

[1] Tässä luvussa käytetään indikaattorina enimmäkseen ulkomaisten suorien sijoitusten määrää, koska niiden arvoja koskevat tiedot puuttuvat suurelta osin Orbis M & A- ja Orbis Crossborder Investment -tietokantoihin sisältyvistä sopimuksista ja hankkeista.

[2] Ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyvät liiketoimet voidaan jakaa greenfield-sijoituksiin sekä fuusioihin ja yritysostoihin. Kansainvälisiin greenfield-sijoituksiin liittyy tyypillisesti uuden yrityksen perustaminen tai toimitilojen avaaminen ulkomaille, kun taas kansainvälinen fuusio tai yritysosto tarkoittaa taloudelliseen toimintaan liittyvän olemassa olevan omaisuuden omistuksen siirtämistä ulkomailla olevalle omistajalle. Fuusiot ja yritysostot luetaan mukaan, jos niissä hankitaan pääomaosuuksia, jotka ylittävät 10 prosenttia EU27-maassa olevan yrityksen pääomasta.

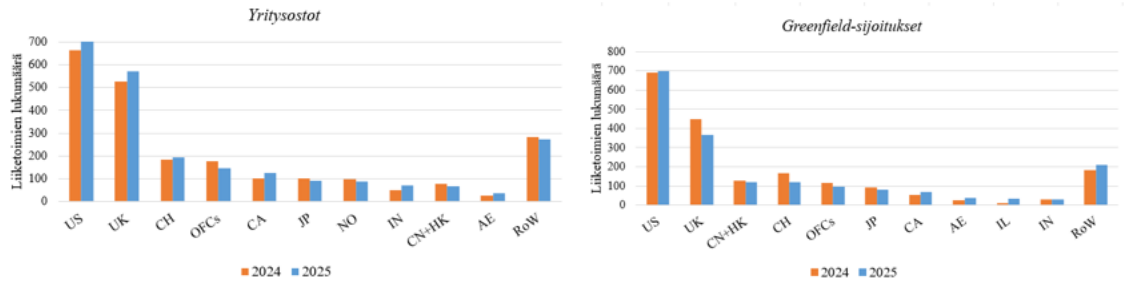
Kun tarkastellaan ulkomaisten suorien sijoitusten kokonaismäärää (kaavio 1, viivat), sopimusten ja hankkeiden määrä kasvoi vain hieman kahden viime vuoden aikana: 0,1 prosenttia vuosina 2023–2024 ja 0,2 prosenttia vuosina 2024–2025. Fuusioita ja yritysostoja koskevien sopimusten ja greenfield-sijoitusten dynamiikka kuitenkin eroaa toisistaan. Ulkomaisten fuusioiden ja yritysostojen määrän vuotuinen kasvu oli 8,5 prosenttia vuonna 2024 edellisvuoteen verrattuna ja edelleen 4 prosenttia vuonna 2025. Greenfield-sijoitusten määrä sen sijaan väheni 8,3 prosenttia vuosien 2023 ja 2024 välillä ja 4,3 prosenttia vuosien 2024 ja 2025 välillä.

Vuosina 2024 ja 2025 unioniin suuntautuvien ulkomaisten suorien sijoitusten virtojen lähes tasainen suuntaus kuvastaa greenfield-hankkeiden ja fuusio- ja yritysostosopimusten välistä vastakkaista dynamiikkaa. Vuonna 2023 tapahtuneen jyrkän laskun jälkeen fuusioihin ja yritysostoihin liittyvä toiminta elpyi suhteellisen nopeasti, kun taas greenfield-sijoitukset supistuivat edelleen. Tämä ero viittaa siihen, että makrotaloudellisen epävarmuuden lisääntyessä ulkomaisissa suorissa sijoituksissa suositaan pikemminkin fuusioita ja yritysostoja kuin greenfield-sijoituksia.

2. Ulkomaisten sijoittajien tärkeimmät alkuperämaat

Ulkomaisten fuusioiden ja yritysostojen kehitys vuosina 2024–2025 antaa vaihtelevan kuvan ulkomaisten sijoittajien kymmenestä tärkeimmästä lainkäyttöalueesta (kaavio 2, kuvio vasemmalla): fuusiot ja yritysostot lisääntyivät kuudesta maasta ja vähenivät neljästä. Vuonna 2025 havaittu greenfield-sijoitusten kokonaismäärän yleinen väheneminen osoittaa epäyhtenäistä kehitystä ulkomaisten sijoittajien alkuperämaan mukaan: kymmenestä suurimmasta sijoittajamaasta puolessa sijoitustoiminta kasvoi ja puolessa väheni (kaavio 2, kuvio oikealla).

Kaavio 2: EU:hun suuntautuneiden omistusosuuksien hankintojen (vasemmalla) ja greenfield-sijoitusten (oikealla) lukumäärä vuosina 2024 ja 2025 – ulkomaisen lainkäyttöalueen mukaan (kymmenen suurinta sijoittajamaata)

Lähde: JRC:n selvitys perustuu Bureau van Dijkin tietoihin, jotka on poimittu 22.2.2026 Orbis M&A- ja Orbis Crossborder Investment -tietokannasta. OFC: Offshore Financial Centres (offshore-rahoituskeskukset)[3]. RoW: ulkomaat.

Yhdysvallat oli vuonna 2025 tärkein ulkomainen sijoittaja EU:ssa. Sen osuus kaikista yritysostoista oli 30 prosenttia (716 kauppaa) ja greenfield-sijoituksista 38 prosenttia (699 hanketta). Yhdysvalloista peräisin olevat fuusio- ja yritysostosopimukset lisääntyivät toisena

[3] Merkittävimmät offshore-rahoituskeskukset liiketoimien määrän mukaan olivat vuonna 2025 (aakkosjärjestyksessä) Bermuda, Brittiläiset Neitsytsaaret, Caymansaaret, Liechtenstein ja Monaco. Kaikki offshore-rahoituskeskukset on lueteltu esimerkiksi komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa Following up on the Commission Communication ”Welcoming Foreign Direct Investment while Protecting Essential Interests” (SWD(2019) 108 final, 13.3.2019).

peräkkäisenä vuotena: 8,2 prosenttia vuosien 2024 ja 2025 välillä ja 10 prosenttia vuosien 2023 ja 2024 välillä. Yhdysvalloista peräisin olevien greenfield-sijoitusten vuotuinen kasvu oli vaatimatonta: 0,9 prosenttia vuonna 2025 vuosina 2023–2024 tapahtuneen laskun jälkeen.

Toiseksi suurin ulkomaisten sijoittajien lainkäyttöalue oli Yhdistynyt kuningaskunta, jonka osuus kaikista EU:ssa vuonna 2025 tehdyistä yrityshankinnoista oli 24 prosenttia (572 sopimusta) ja greenfield-sijoituksista 20 prosenttia (365 hanketta). Nämä kaksi sijoitustyyppiä kehittyivät kuitenkin vastakkaisiin suuntiin: yrityshankintojen määrä kasvoi 9 prosenttia vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna, mutta greenfield-hankkeiden määrä väheni 19 prosenttia samalla ajanjaksolla.

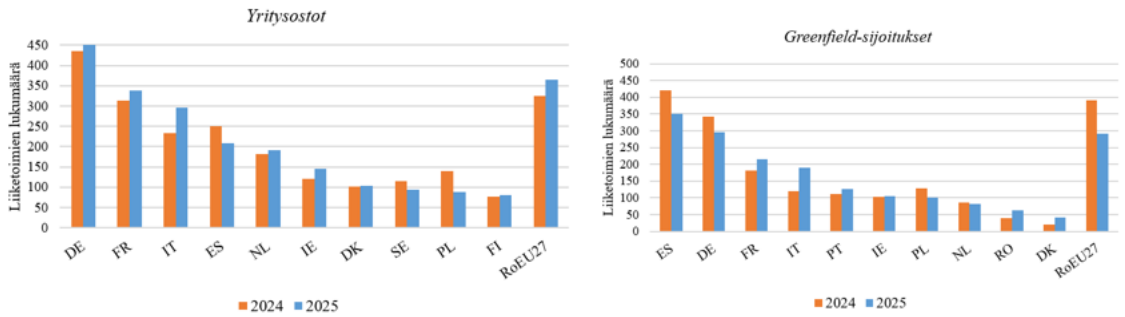
Muilla tärkeimmillä sijoittajien lainkäyttöalueilla fuusio- ja yritysostosopimukset lisääntyivät eniten vuosina 2024–2025 Intiassa (+ 42 prosenttia), Yhdistyneissä arabiemiraateissa (+ 37 prosenttia) ja Kanadassa (+ 23 prosenttia) ja maltillisempaa Sveitsissä (+ 4,8 prosenttia). Muilla neljällä sijoittajien lainkäyttöalueella tapahtui laskua, joka vaihteli offshore-rahoituskeskusten 16 prosentista Kiinan ja Hongkongin 10 prosenttiin.

Greenfield-sijoitusten vuotuinen kasvu oli Yhdysvaltojen ohella merkittävää Israelissa (230 prosenttia), Yhdistyneissä arabiemiraateissa (56 prosenttia) ja Kanadassa (27 prosenttia) ja maltillisempaa Intiassa (3,6 prosenttia). Sen sijaan neljällä muulla lainkäyttöalueella Yhdistyneen kuningaskunnan lisäksi tapahtui laskua: Sveitsissä (27 prosenttia), offshore-rahoituskeskuksissa (17 prosenttia), Japanissa (14 prosenttia) sekä Kiinassa ja Hongkongissa (4,7 prosenttia).

3. Ulkomaisten yritysostojen tärkeimmät kohteet EU:ssa

EU:hun suuntautuvien ulkomaisten fuusio- ja yritysostosopimusten määrä (kaavio 3, kuvio vasemmalla) kasvoi useimmissa kymmenestä suurimmasta vastaanottajajäsenvaltiosta vuosina 2024–2025, lukuun ottamatta Espanjaa, Ruotsia ja Puolaa, joissa sopimuksia tehtiin vähemmän (kaavio 3, kuvio vasemmalla). Ulkomaisten greenfield-sijoitusten suuntaus kohteena olevien jäsenvaltioiden mukaan (kaavio 3, kuvio oikealla) oli puolestaan vaihtelevampi. Suurimmissa vastaanottajamaissa, Espanjassa ja Saksassa, tapahtui vuotuista vähenemistä vuonna 2025, mutta useissa muissa kymmenessä tärkeimmässä kohdemaassa vuotuinen vaihtelu oli positiivista.

Kaavio 3: Omistusosuuksien hankintojen (vasemmalla) ja greenfield-sijoitusten (oikealla) määrä vuosina 2024 ja 2025 kohdejäsenvaltion mukaan (EU27-maiden kymmenen suurinta vastaanottajaa)

Lähde: JRC:n selvitys perustuu Bureau van Dijkin tietoihin, jotka on poimittu 22.2.2026 Orbis M&A- ja Orbis Crossborder Investment -tietokannoista. RoEU27 tarkoittaa muita EU27-maita.

Ulkomaisten fuusioihin ja yritysostoihin liittyvien kauppojen pääasiallisia kohdemaita vuonna 2025 olivat Saksa ja Ranska – Saksan osuus kauppojen kokonaismäärästä oli 20 prosenttia (469 kauppaa) ja Ranskan 14 prosenttia (339 kauppaa). Kaupat myös lisääntyivät näissä kahdessa maassa edellisvuoteen nähden: 7,8 prosenttia Saksassa ja 8,3 prosenttia Ranskassa. Italia oli vuonna 2025 kolmanneksi tärkein fuusioiden ja yritysostojen kohde 12 prosentin osuudella (297 kauppaa) muun muassa siksi, että fuusioiden ja yritysostojen määrä kasvoi 27 prosenttia edellisvuoteen nähden. Espanja oli neljännellä sijalla 9 prosentin osuudella (208 sopimusta), kun yritysostojen määrä väheni 17 prosenttia vuonna 2025 edellisvuoteen nähden.

Espanjan lisäksi kahdessa muussa kymmenestä suurimmasta vastaanottavasta jäsenvaltiosta, Ruotsissa (–17 prosenttia) ja Puolassa (–36 prosenttia), tehtiin vuonna 2025 vähemmän ulkomaisia fuusioita ja yrityskauppoja kuin vuonna 2024. Vuonna 2025 fuusioiden ja yritysostojen kasvu oli voimakkainta Irlannissa (20 prosenttia), jonka jälkeen tulivat Alankomaat (5,5 prosenttia), Suomi (5,3 prosenttia) ja Tanska (3 prosenttia).

Vuonna 2025 eniten ulkomaisia greenfield-sijoituksia tehtiin kahteen maahan: Espanjaan (19 prosenttia kaikista hankkeista eli 351 liiketoimea) ja Saksaan (16 prosenttia eli 296 liiketoimea). Molemmissa maissa sijoitukset kuitenkin vähenivät vuonna 2025 vuoteen 2024 nähden: 17 prosenttia Espanjassa ja 13 prosenttia Saksassa.

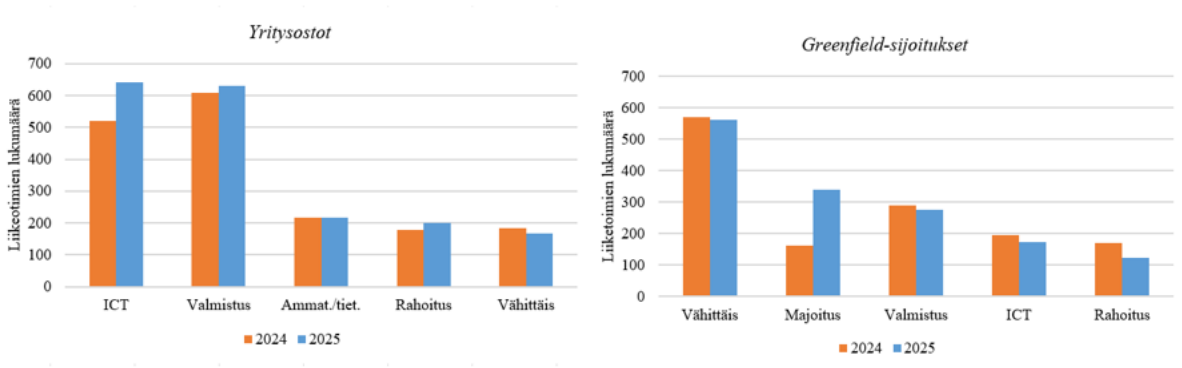
Ranska sijoittui kolmanneksi 12 prosentin osuudella (215 liiketoimea), ja greenfield-hankkeet lisääntyivät vuositasolla 19 prosenttia vuonna 2025. Vuosina 2024–2025 tapahtui kasvua useissa muissakin jäsenvaltioissa, joista eniten Tanskassa (110 prosenttia) ja Italiassa (57 prosenttia) ja vähiten Irlannissa (1,9 prosenttia). Hankemäärät laskivat edellisvuoteen nähden Puolassa (21 prosenttia) ja Alankomaissa (5,8 prosenttia).

4. Toimialakohtaiset tiedot

Viidestä parhaiten suoriutuneesta toimialaluokasta[4] kolmessa (tieto- ja viestintätekniikka, valmistusteollisuus ja rahoitusala) ulkomaisten fuusio- ja yritysostosopimusten määrä lisääntyi vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna (kaavio 4, kuvio vasemmalla). Ulkomaisten greenfield-kauppojen määrä kasvoi sitä vastoin vain yhdellä viidestä tärkeimmästä toimialaluokasta (majoitustoiminta) vuonna 2025 (kaavio 4, kuvio oikealla).

Kaavio 4: Omistusosuuksien (vasemmalla) ja greenfield-sijoitusten (oikealla) määrä vuosina 2024 ja 2025 NACE Rev. 2:n toimialojen mukaan (viisi parhaiten sijoittunutta luokkaa)

[4] Käytetyt luokat pohjautuvat NACE Rev. 2:n perusrakenteeseen: https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace-rev2.

Lähde: JRC:n selvitys perustuu Bureau van Dijkin tietoihin, jotka on poimittu 22.2.2026 Orbis M&A- ja Orbis Crossborder Investment -tietokannoista. Ammat./tiet. tarkoittaa ammatillista, tieteellistä ja teknistä toimintaa (NACE Rev 2:n pääluokka M), joka sisältää muun muassa t&k-toiminnan. ICT tarkoittaa tieto- ja viestintätekniikkaa (NACE Rev 2:n pääluokka J). Valmistus (valmistusteollisuus) vastaa NACE Rev 2:n pääluokkaa C. Rahoitus vastaa NACE Rev 2:n pääluokkaa K (Rahoitus- ja vakuutustoiminta). Vähittäis (vähittäiskauppa) vastaa NACE Rev. 2:n pääluokkaa G (Tukku- ja vähittäiskauppa). Majoitus (majoitustoiminta) vastaa NACE Rev. 2:n pääluokkaa I (Majoitus- ja ravitsemistoiminta).

Vuonna 2025 tieto- ja viestintätekniikasta tuli tärkein sopimusten kohteena oleva toimiala sen ohittaessa valmistusteollisuuden. Ulkomaiset fuusiot ja yritysostot alalla lisääntyivät voimakkaasti (23 prosenttia) vuoteen 2024 verrattuna niin, että osuus oli 27 prosenttia (642 liiketoimea). Valmistusteollisuudessa osuus kasvoi vuonna 2025 vaatimattomammin eli 3,4 prosenttia, ja se oli toisella sijalla 26 prosentin osuudella (630 liiketoimea). Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (Ammat./tiet.) oli kolmannella sijalla 9 prosentin osuudella, ja liiketoimet vähenivät hieman eli 0,5 prosenttia vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna. Rahoitusala oli neljännellä sijalla (8,4 prosentin osuus), ja sen vuotuinen kasvu oli 12 prosenttia vuonna 2025. Seuraavana tuli vähittäiskauppa (6,9 prosentin osuus), jossa tapahtui vuotuista laskua 9,3 prosenttia.

Greenfield-sijoitusten tapauksessa hankkeiden määrä väheni vuositasolla kaikilla tärkeimmillä toimialoilla yhtä (majoitus) lukuun ottamatta. Vähittäiskauppaan liittyvän toiminnan osuus hankkeista oli vuonna 2025 lähes kolmannes, mikä merkitsee 1,2 prosentin vähennystä (562 tapahtumaa). Majoitusala[5], jonka vuotuinen kasvu oli 108 prosenttia, oli 18 prosentin osuudellaan toiseksi suurin ja ohitti ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan, joka ei enää vuonna 2025 kuulunut viiden tärkeimmän toimialan joukkoon vuoteen 2024 verrattuna. Kolmannella sijalla 15 prosentin osuudella oli valmistusteollisuus, jolla tapahtui vuotuinen 4,8 prosentin lasku. Sen jälkeen tuli tieto- ja viestintätekniikka, jonka osuus oli 9 prosenttia ja lasku 12 prosenttia. Rahoitusala oli vuonna 2025 viimeisellä sijalla 7 prosentin osuudella kaikista greenfield-hankkeista, ja alalla tapahtui jyrkin väheneminen (28 prosenttia) edellisvuoteen verrattuna.

5. Päätelmät

EU:hun suuntautuvien ulkomaisten suorien sijoitusten kanta kasvoi edelleen vuosien 2024 ja 2025 välillä viime vuosikymmenen vakaiden kumulatiivisten sijoitusvirtojen mukaisesti. Vuosina

[5] Orbis-tietokannassa on vuodesta 2025 lähtien sisällytetty franchising-sopimukset greenfield-sijoituksiin, mikä on vaikuttanut suhteettomasti NACE-pääluokkiin I (Hotelli- ja ravintola-ala) ja G (Vähittäiskauppa). Vaikka franchise-yrittäjät on jätetty pois esitetyistä tilastoista, jäljellä olevat tunnistamattomat franchise-liiketoimet voivat edelleen vaikuttaa tässä jaksossa raportoituihin suuntauksiin, erityisesti majoitusalalla havaittuun kasvuun.

2016–2025 tehtiin keskimäärin noin 5 200 ulkomaisia suoria sijoituksia koskevaa sopimusta ja hanketta vuodessa. Ulkomaisten suorien sijoitusten virta on pysynyt jokseenkin vakaana viime vuosina, mutta eri investointimuotojen suuntauksissa on vaihtelua. Ulkomaiset fuusiot ja yritysostot elpyivät sekä vuonna 2024 että vuonna 2025 vuonna 2023 tapahtuneen laskun jälkeen, mutta greenfield-sijoitukset supistuivat edelleen samalla ajanjaksolla, joskin hitaammin. Tämä ero viittaa siihen, että makrotaloudellisen epävarmuuden lisääntyessä ulkomaisissa suorissa sijoituksissa suositaan pikemminkin fuusioita ja yritysostoja kuin greenfield-sijoituksia.

Yhdysvallat oli vuonna 2025 edelleen suurin ulkomainen sijoittaja EU:ssa sekä fuusioissa ja yritysostoissa että greenfield-sijoituksissa, ja sen jälkeen tuli Yhdistynyt kuningaskunta. Samaan aikaan jotkin lainkäyttöalueet, erityisesti Intia ja Yhdistyneet arabiemiraatit, vahvistivat sijoitustoimintaansa EU:ssa fuusioilla ja yritysostoilla.

Jäsenvaltioista Saksa ja Ranska olivat vuonna 2025 edelleen ulkomaisten fuusioiden ja yritysostojen pääasiallisia kohteita, kun taas Espanja ja Saksa houkuttelivat eniten greenfield-sijoituksia. Toimialakohtaisessa kehityksessä korostui tieto- ja viestintätekniikan kasvava merkitys. Siitä tuli johtava toimiala ulkomaisten yritysostojen kannalta. Greenfield-sijoitukset keskittyivät edelleen vähittäiskauppaan liittyvään toimintaan ja majoituspalveluihin.

LUKU 2 – JÄSENVALTIOIDEN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS VUONNA 2025

1. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskeva EU:n asetus ja EU:n jäsenvaltioiden seurantamekanismit

Euroopan komissio kannusti edelleen vuonna 2025 kaikkia jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole antaneet kansallista ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevaa lainsäädäntöä, tekemään niin, jotta varmistetaan, että komissiolla ja kaikilla jäsenvaltioilla on asianmukaiset välineet tunnistaa ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyviä turvallisuudelle ja yleiselle järjestykselle aiheutuvia riskejä ja puuttua niihin.

Lisäksi komissio kannusti kansallisten ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismien ja -käytäntöjen yhdenmukaistamiseen. Se on auttanut jäsenvaltioita antamalla teknisiä ja poliittisia ohjeita sekä järjestämällä kokouksia ja muun muassa parhaita käytäntöjä koskevaa tietojenvaihtoa. Kansallisten seurantamekanismien välillä on kuitenkin edelleen huomattavia eroja erityisesti seuraavien seikkojen osalta: i) mitä pidetään ulkomaisen suoran sijoituksen virallisena seurantana ja minkä perusteella ulkomainen suora sijoitus annetaan tiedoksi yhteistyömekanismiin, ii) kansallisen seurantamenettelyn aikataulut, iii) kansallisten seurantakehysten toimialakohtainen kattavuus ja iv) liiketoimen osapuolten ilmoitusvelvollisuudet kansallisiin viranomaisiin nähden. Kaikkia näitä seikkoja käsiteltiin ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen tarkistuksessa[6], joka hyväksyttiin 17. kesäkuuta ja jota aletaan soveltaa 17. tammikuuta 2028 (ks. lisätietoja 4 luvun 2 jaksossa).

2. Yleiskatsaus ulkomaisia suoria sijoituksia koskeviin jäsenvaltioiden seurantamekanismeihin ja lainsäädännön kehitykseen

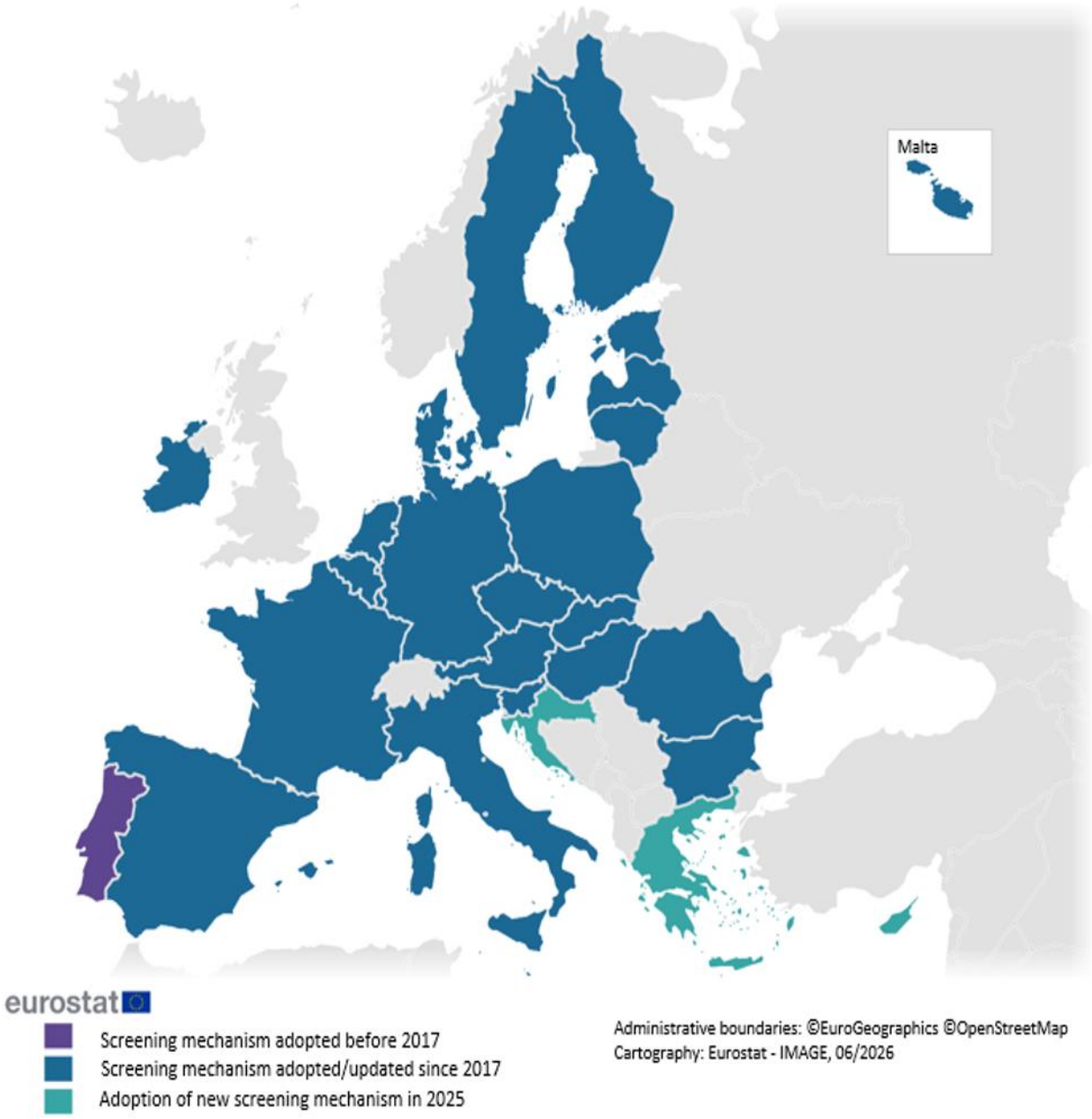
Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja geopoliittisen tilanteen kehittymistä koskeva epävarmuus ovat tuoneet entistä enemmän esiin tarpeen turvata kriittiset raaka-aineet, (kehittyneet) teknologiat ja infrastruktuuri. Näin ollen ne viisi jäsenvaltiota, joilla ei ollut toimivaa seurantamekanismia, käynnistivät toimia hyväksyäkseen tai pannakseen täytäntöön kansallisia seurantamekanismeja ja kuusi muuta toteutti toimia päivittääkseen ja laajentaakseen nykyisiä mekanismeja muuttuvien olosuhteiden vuoksi.

Vuonna 2025 ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevia kansallisia lakeja hyväksyttiin Kreikassa, Kroatiassa ja Kyproksella, mikä tarkoittaa sitä, että kaikilla EU:n jäsenvaltioilla on nyt kehys ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa varten.

Lisäksi kuudessa jäsenvaltiossa (Espanjassa, Liettuassa, Luxemburgissa, Puolassa, Slovakiassa ja Tšekissä) tehtiin muutoksia voimassa olevaan seurantaa koskevaan lainsäädäntöön ja kahdessa (Bulgariassa ja Irlannissa) pantiin täytäntöön aiemmin hyväksytyt ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevat lait.

[6] EU vahvistaa ulkomaisten sijoitusten seurantakehystään, uutisartikkeli 26. kesäkuuta 2026, https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-strengthens-its-foreign-investment-screening-framework-2026-06-26_en.

Jäljempänä olevassa kartassa esitetään yleiskatsaus EU:n jäsenvaltioiden ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan lainsäädännön tilanteeseen vuonna 2025.

Taulukossa 1 esitetään yleiskatsaus kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädännön tilanteeseen ja kehitykseen 1.1.2025–31.12.2025[7].

[7] Lisätietoja saa liitteenä olevasta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta.

Taulukko 1: Lainsäädännön tilanne EU:n jäsenvaltioissa

Käytössä kansallinen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismi (ei lainsäädäntömuutoksia)	Alankomaat, Belgia, Itävalta, Latvia, Malta, Portugali, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Suomi, Tanska, Unkari ja Viro.
Muutettu kansallinen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismi	Espanja, Liettua, Luxemburg, Puola, Slovakia, Tšekki
Uusi kansallinen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantalaki tai -mekanismi hyväksytty tai tullut voimaan	Bulgaria, Irlanti, Kreikka, Kroatia, Kypros

Uuden ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismin hyväksyminen tai voimaantulo

Kroatiassa hyväksyttiin 24. lokakuuta 2025 ulkomaisten sijoitusten seurantaa koskeva laki, joka tuli voimaan 13. marraskuuta 2025. Ulkomaisten sijoitusten seurantakomitealla on keskeinen rooli seurantamenettelyssä, sillä se antaa lausuntoja ulkomaisten sijoitusten hyväksyntää koskevista hakemuksista. Valtiovarainministeriö vastaa lopullisten päätösten tekemisestä. Laki tulee kaikilta osin voimaan, kun kaikki tarvittavat täytäntöönpanosäädökset on hyväksytty vuonna 2026. Lailla perustetaan seurantamekanismi ulkomaisille sijoituksille, jotka vaikuttavat kriittiseen infrastruktuuriin (mukaan lukien energia, liikenne ja puolustus), kriittisten resurssien tarjontaan (mukaan lukien energia ja elintarvikkeet), arkaluonteisten tietojen saatavuuteen, viestintäinfrastruktuuriin, vaali-infrastruktuuriin ja media-alaan.

Kyproksella perustettiin kehys ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa varten julkaisemalla 14. marraskuuta 2025 laki 194(I)/2025, joka tuli voimaan 2. huhtikuuta 2026. Laissa nimetään valtiovarainministeriö toimivaltaiseksi seurantaviranomaiseksi, joka vastaa hakemusten arvioinnista ja päätösten tekemisestä. Ulkomaisten sijoittajien on tehtävä kirjallinen hakemus hyväksynnän saamiseksi ennen sijoituksen tekemistä. Seurantamekanismilla arvioidaan sijoituksia eri tekijöiden perusteella, esimerkiksi arkaluonteiset alat (kriittinen infrastruktuuri, rahoituspalvelut ja kiinteistöt), arkaluonteisten tietojen saatavuus, tiedotusvälineiden moniarvoisuus, kriittinen teknologia ja kriittisten tuotantopanosten tarjonta.

Kreikan ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismi tuli voimaan 23. toukokuuta 2025 lailla 5202/2025, jolla pannaan täytäntöön asetus (EU) 2019/452. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismi otettiin käyttöön 11. marraskuuta 2025 julkaisemalla ministeriöiden yhteinen päätös 64260, jossa täsmennetään menettelyn yksityiskohdat, kuten ulkomaisia sijoittajia

koskevat ilmoitus- ja dokumentointivaatimukset. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa käsittelevä ministeriöiden välinen komitea seuraa ulkomaisia suoria sijoituksia, ja siihen osallistuu useita ministeriöitä ja viranomaisia. Seurantamekanismia sovelletaan sijoituksiin, jotka tehdään arkaluonteisilla aloilla (energia, liikenne, tieto- ja viestintätekniikka, digitaalinen infrastruktuuri ja terveydenhuolto) sekä erittäin arkaluonteisilla aloilla (puolustus ja kansallinen turvallisuus – mukaan lukien kaksikäyttötuotteet, joihin sovelletaan vientivalvontaa, ja EU:n yhteiseen puolustustarvikeluetteloon sisältyvät laitteet – kyberturvallisuus, tekoäly, satamainfrastruktuuri, kriittinen merenalainen infrastruktuuri ja matkailuinfrastruktuuri raja-alueilla). Toisessa ministeriöiden yhteisessä päätöksessä on tarkoitus täsmentää hallinnollisten sakkojen määräämisestä vastaava viranomainen ja siihen liittyvä menettely.

Bulgariassa otettiin käyttöön kansallisen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismi turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä muuttamalla investointien edistämistä koskevaa lakia maaliskuussa 2024. Kehys otettiin kaikilta osin käyttöön 20. elokuuta 2025 sekundaarilainsäädännön hyväksymisen jälkeen. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismilla varmistetaan osallistuminen EU:n yhteistyömekanismiin, ja siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat seurantaa, täytäntöönpanoa ja noudattamatta jättämisestä määrättäviä seuraamuksia.

Irlannissa vuonna 2023 hyväksytty laki kolmansien maiden liiketoimien seurannasta tuli voimaan 6. tammikuuta 2025. Laissa säädetään seurannan kohteena olevien sijoitusten luonteesta, laajuudesta ja tyypistä. Siinä esitetään myös tärkeimmät näkökohdat koko seurantaprosessin ajalta.

Olemassa olevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismien päivitykset

Tšekissä hyväksyttiin vuonna 2025 neljä muutoskokonaisuutta kansalliseen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevaan lainsäädäntöön. Muutoksilla otettiin käyttöön uusia sääntöjä, jotka koskevat sijoitusten seurannasta vastaavan viranomaisen ja kilpailuviraston välistä yhteistyötä (ulkomaisia tukia koskevan asetuksen[8] yhteydessä), ja säädettiin mahdollisuudesta toimittaa asiakirjoja myös julkisen ilmoituksen kautta, muutettiin tiettyjä energia-alan alakohtaisen seurantamekanismin osia, täsmennettiin kriittisen tietoinfrastruktuurin yritysten luetteloa (verkko- ja tietoturvadirektiivin[9] yhteydessä), määriteltiin edellytykset ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevien tietojen jakamiselle kansallisen kyber- ja

[8] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2560, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, sisämarkkinoita vääristävistä ulkomaisista tuista, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj.

[9] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (NIS 2 -direktiivi); https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555.

tietoturvaviraston kanssa ja täsmennettiin kriittisen infrastruktuurin yritysten luetteloa (kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan direktiivin[10] yhteydessä).

Liettuassa hyväksyttiin kaksi muutosta nykyiseen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismiin vuonna 2025. Ensimmäisellä muutoksella päivitettiin luetteloa kansallisen turvallisuuden kannalta kriittisiksi katsotuista laitoksista ja omaisuuseristä ja toisella täsmennettiin turvallisuuden kannalta merkityksellisten toimijoiden ja liiketoimien arvioinnista vastaavan kansallisen komission tehtäviä, kokoonpanoa ja työmenettelyjä.

Luxemburgissa muutettiin ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevaa kansallista lakia tammikuussa 2025 päivittämällä kahta voimassa olevaa lakia, jotka koskevat kaupparekisteriä sekä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan rekisterin perustamista. Samalla myönnettiin talousministeriölle pääsy tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevaan rekisteriin.

Puolassa muutettiin ulkomaisten suorien sijoitusten seurantajärjestelmä pysyväksi kumoamalla tiettyjen sijoitusten valvonnasta annetussa laissa ja muissa laeissa olevat vanhentumissäännökset heinäkuussa 2025.

Slovakiassa pantiin täytäntöön kriittistä infrastruktuuria koskeva laki nro 367/2024, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2025 ja jolla laajennettiin talousministeriön oikeutta saada tietoja julkishallinnon tietojärjestelmistä ja pyytää luottamuksellisia tietoja.

Espanjassa jatkettiin EU:n ja EFTA:n asukkaiden strategisille aloille tekemien ulkomaisten suorien sijoitusten väliaikaista seurantaa koskevaa vaatimusta 31. joulukuuta 2026 saakka kuninkaan asetuksella 1/2025, joka tuli voimaan 30. tammikuuta 2025.

Lisätietoja jäsenvaltioiden kansallisia seurantamekanismeja koskevan lainsäädännön kehityksestä on liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa. Ajantasainen luettelo kansallisista seurantamekanismeista on saatavilla Euroopan komission verkkosivustolla[11].

[10] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta.

[11] Jäsenvaltioiden tiedoksi antamia seurantamekanismeja ja niitä muuttavia säädöksiä koskeva luettelo (viimeisin päivitys: 9.2.2026): https://circabc.europa.eu/rest/download/7e72cdb4-65d4-4eb1-910b-bed119c45d47.

LUKU 3 – ULKOMAISIA SUORIA SIJOITUKSIA KOSKEVAT JÄSENVALTIOIDEN SEURANTATOIMET

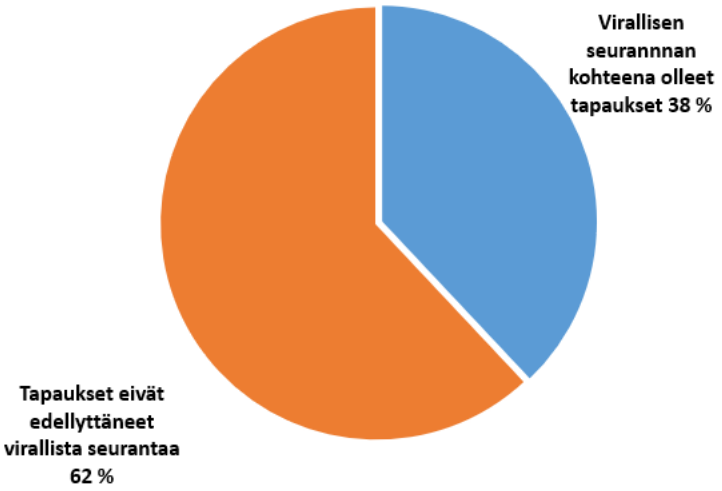
Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevassa asetuksessa perustetaan jäsenvaltioille puitteet, joissa ne voivat tarkastella alueellaan tehtäviä ulkomaisia suoria sijoituksia turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä ja toteuttaa toimenpiteitä erityisiin riskeihin puuttumiseksi. Asetuksella on myös luotu komission ja jäsenvaltioiden seurantaviranomaisten välille yhteistyömekanismi, jolla helpotetaan yksittäisten ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyvien liiketoimien turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvien riskien arviointia. Tämä EU:n yhteistyömekanismi mahdollistaa tietojenvaihdon, minkä ansiosta sekä komissio että muut jäsenvaltiot voivat tuoda esiin mahdollisia turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä riskejä, joita ulkomaisista suorista sijoituksista saattaa kohdistua muihin jäsenvaltioihin tai EU:n tason ohjelmiin tai hankkeisiin. Tämä mahdollistaa riskien arvioinnin ja lieventämisen. EU:n yhteistyömekanismi auttaa jäsenvaltiota, jossa sijoitus tehdään, arvioimaan ja lieventämään turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä riskejä, mutta ulkomaista suoraa sijoitusta seuraava jäsenvaltio päättää viime kädessä, hyväksytäänkö tietty sijoitus, asetetaanko sille ehtoja vai estetäänkö se.

Tässä luvussa esitetään kootut tiedot vuonna 2025 suoritetuista kansallisista seurantatoimista. Nämä tiedot perustuvat jäsenvaltioiden komissiolle asetuksen 5 artiklan mukaisesti toimittamiin vuosikertomuksiin. Jäsenvaltioissa, joissa on käytössä kansalliset ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismit, käsiteltiin kaiken kaikkiaan yhteensä 4 773 lupahakemusta ja viranomaisten itsensä (viran puolesta) vireille panemaa tapausta[12]. Vuonna 2024 määrä oli 3 136. Näistä 38 prosenttia arvioitiin virallisesti, ja noin 62 prosentissa katsottiin, että edellytykset eivät täyttyneet tai että ne eivät edellyttäneet virallista seurantaa (kaavio 5)[13].

Kaavio 5 – Ulkomaisia suoria sijoituksia koskevat jäsenvaltioiden seurantatoimet

[12] Jäsenvaltioilla on erilaiset seurantamenettelyt, joiden soveltamisala, menettelyvaiheet, edellytysten täyttymistä koskevat ennakko- tai jälkitarkastukset, seurannan aikataulut jne. vaihtelevat, mikä kaikki näkyy seurannan kohteena olleiden tapausten raportoinnissa. Jotkin jäsenvaltiot esimerkiksi ilmoittivat edellytysten jääneen täyttymättä jo ennen virallisen seurannan suorittamista, kun taas toiset suorittivat ensin virallisesti sijoitusten seurannan ja vasta sitten totesivat edellytysten jääneen täyttymättä. Sen vuoksi tässä luvussa esitetyt kaaviot ja luvut kuvastavat jäsenvaltioiden keskimääräistä seurantatoimintaa raportointivuoden aikana niiden toimittamien tietojen perusteella.

[13] On huomattava, että ilmoitettuihin tietoihin vaikuttaa voimakkaasti se, että Ruotsi on ilmoittanut erittäin suuren määrän tapauksia, jotka eivät edellyttäneet virallista seurantaa sen järjestelmässä ja jotka ylittävät selvästi minkä tahansa muun jäsenvaltion ilmoittamien tapausten vuotuisen määrän. Jos Ruotsi jätettäisiin pois laskuista, virallisesti tarkastettujen tapausten osuus olisi 65 prosenttia ja niiden tapausten osuus, jotka eivät edellytä virallista seurantaa, 35 prosenttia.

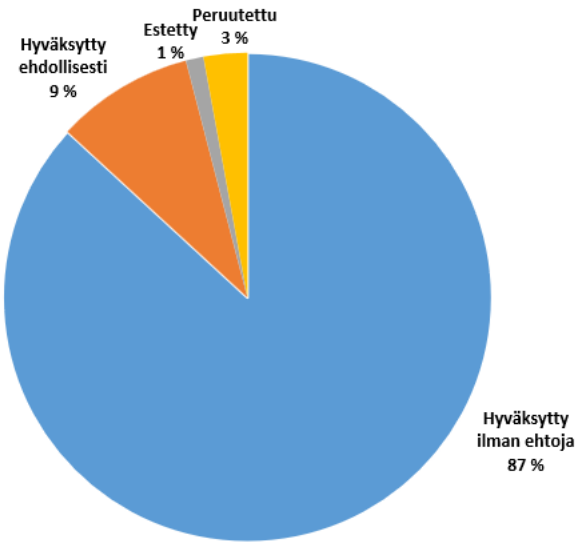
Lähde: jäsenvaltioiden raportointi.

Virallisen seurannan kohteena vuonna 2025 olleista ulkomaisista suorista sijoituksista, joiden osalta jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet päätöksestään, ylivoimainen enemmistö (87 prosenttia) hyväksyttiin ilman ehtoja (kaavio 6). Tämä tarkoittaa sitä, että sijoitus hyväksyttiin ilman sijoittajalta edellytettäviä lisätoimia. Jäsenvaltiot hyväksyivät edellisvuoteen verrattuna hieman suuremman prosenttiosuuden virallisen seurannan kohteena olleista ulkomaisista suorista sijoituksista ilman ehtoja (vuonna 2024 osuus oli 86 prosenttia).

Samaan aikaan 9 prosentissa päätöksistä oli kyse hyväksynnästä, johon liittyi ehtoja tai riskejä lieventäviä toimenpiteitä, mikä on sama kuin vuoden 2024 taso. Näissä tapauksissa ulkomaisten suorien sijoitusten seurannasta vastaavat kansalliset viranomaiset ovat edellyttäneet sijoittajilta tiettyjä toimia, vakuutuksia ja sitoumuksia ennen ulkomaisen suoran sijoituksen hyväksymistä.

Kansalliset viranomaiset estivät sijoitukset lopulta noin 1 prosentissa kaikista tapauksista tekemällä päätöksen (sama kuin aiempina vuosina). Osapuolet itse peruuttivat hakemuksen ennen virallista päätöstä 3 prosentissa tapauksista, mikä on hieman vähemmän kuin vuonna 2024 (4 prosenttia).

Kaavio 6 – Ulkomaisista suorista sijoituksista tiedoksi annetut päätökset

Lähde: Jäsenvaltioiden raportointi

Jäsenvaltioiden seurantatoimia koskevat päätelmät

- Virallisen seurannan kohteena olleiden ulkomaisten suorien sijoitusten osuus oli 38 prosenttia kaikista sijoittajien / liiketoimen osapuolten kansallisille ulkomaisten suorien sijoitusten seurannasta vastaaville viranomaisille esittämistä hyväksymistä koskevista pyynnöistä ja kansallisten viranomaisten omasta aloitteestaan tutkimista tapauksista. Tähän kehitykseen vaikuttaa voimakkaasti Ruotsi, joka ilmoitti raportointivuonna erittäin suuren määrän ulkomaisia suoria sijoituksia.

- Useimmat tarkastetut ulkomaiset suorat sijoitukset hyväksyttiin ilman ehtoja (87 prosenttia), ja niiden osuus on hieman suurempi kuin vuonna 2024 (86 prosenttia). Tämä osoittaa, että ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta EU:n jäsenvaltioissa ei ole johtanut rajoittavampaan sijoitusympäristöön, vaan lisää jäsenvaltioiden ja komission tietoisuutta ulkomaisista suorista sijoituksista, jotka saattavat lisätä turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä riskejä.

- Kun tarkastellaan hyväksyntöjä, joihin liittyi ehtoja, vuonna 2025 sellaisten tapausten osuus, joissa otettiin käyttöön lieventäviä toimenpiteitä (9 prosenttia), oli sama kuin vuonna 2024.

- Jäsenvaltioiden estämien ulkomaisten suorien sijoitusten osuus pysyi vuonna 2025 noin 1 prosentissa, mikä vastaa viime vuosien keskiarvoa.

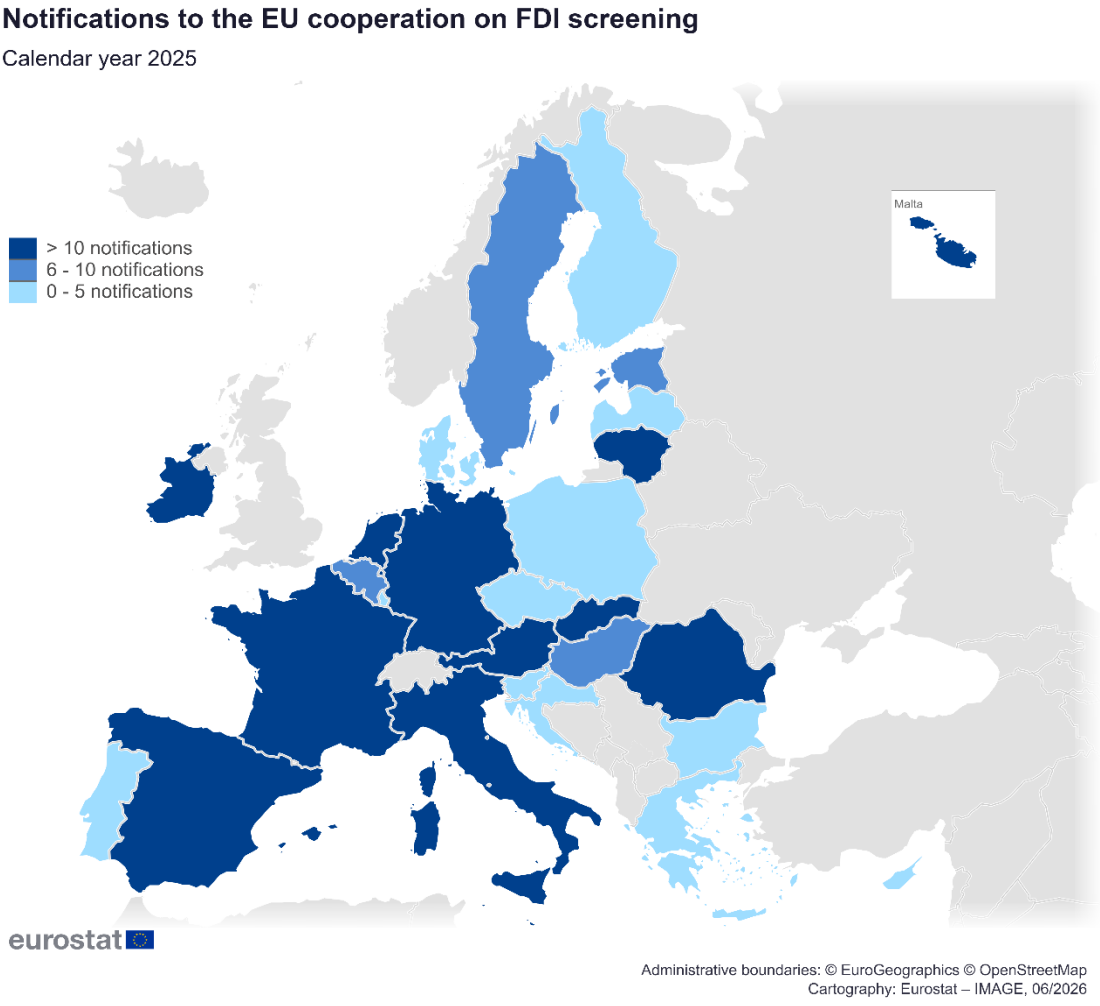
- Nämä luvut ovat kaiken kaikkiaan varsin vakaat, mikä vahvistaa, että EU on edelleen avoin ulkomaisille suorille sijoituksille ja että jäsenvaltiot estävät niistä vain sellaiset, joista aiheutuu vakavia riskejä turvallisuudelle ja yleiselle järjestykselle, jos tällaisia riskejä ei voida lieventää.

LUKU 4 – EU:N YHTEISTYÖMEKANISMI ULKOMAISTEN SUORIEN SIJOITUSTEN SEURANNASSA

1. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen mukaiset tiedoksiannot

1.1 Yleiskatsaus toimintaan vuonna 2025

Vuonna 2025 saatiin ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen 6 artiklan mukaisia tiedoksiantoja[14] 21 jäsenvaltiolta kaikkiaan 667, kun vuonna 2024 saatiin 477 tiedoksiantoa[15]. Neljän jäsenvaltion (Espanja, Italia, Itävalta ja Ranska) osuus näistä tiedoksiannoista oli 65 prosenttia ja seitsemän jäsenvaltion (Espanja, Italia, Irlanti, Itävalta, Liettua, Ranska ja Saksa) osuus 86 prosenttia[16]. Tiedoksi annetut liiketoimet vaihtelivat suuresti muun muassa toimialan, liiketoimen arvon ja tosiasiallisten sijoittajien alkuperämaan osalta.

[14] Samalla ajanjaksolla komissio hyödynsi EU:n yhteistyömekanismia myös sellaisten ulkomaisten suorien sijoitusten osalta, jotka eivät ole seurannan kohteena (asetuksen 7 artikla), mikä ei käy ilmi tässä luvussa esitettävistä tilastoista.

[15] Ks. https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2024)464&lang=fi.

[16] Vuonna 2024 nämä osuudet olivat 76 prosenttia ja 84 prosenttia.

Lähde: jäsenvaltioiden raportointi.

Edellä olevasta kartasta käy ilmi niiden ulkomaisten suorien sijoitusten määrä, jotka jäsenvaltiot ovat antaneet tiedoksi muille jäsenvaltioille ja komissiolle ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan EU:n yhteistyömekanismin puitteissa. Vuonna 2025 kansallinen seurantamekanismi oli käytössä 21 jäsenvaltiossa, joista 11 toimitti yli kymmenen tiedoksiantoa, neljä toimitti 6–10 tiedoksiantoa ja kuusi alle viisi tiedoksiantoa.

Edellisvuoteen (2024) verrattuna tiedoksiantojen määrä lisääntyi jyrkästi (40 prosenttia) eli 477:stä tiedoksiannosta 667:ään. Tämä on ollut selvästi suurin vuotuinen lisäys EU:n yhteistyömekanismiin tiedoksi annettujen ulkomaisten suorien sijoitusten määrässä. EU:n yhteistyömekanismin ensimmäisen kokonaisen kalenterivuoden (2021) jälkeen tiedoksiantojen määrä on lisääntynyt 61 prosenttia eli vuosien 2021 ja 2025 välillä 414 tiedoksiannosta 667 tiedoksiantoon. Liiketoimista ilmoittavien jäsenvaltioiden määrä lisääntyi vuosien 2021 ja 2025 välillä 13:sta 21:een.

1.2 EU:n yhteistyömekanismiin[17] tiedoksi annettujen ulkomaisten suorien sijoitusten tärkeimmät toimialat[18]

Eniten liiketoimia vuonna 2025 oli seuraavilla viidellä toimialalla: valmistusteollisuus[19] (27 prosenttia kaikista liiketoimista), tieto- ja viestintätekniikka[20] (19 prosenttia), rahoitustoiminta[21] (17 prosenttia), tukku- ja vähittäiskauppa[22] (13 prosenttia) ja ammatillinen toiminta[23] (8 prosenttia). Tilanne on hyvin samankaltainen kuin viime vuonna, jolloin samoilla viidellä toimialalla oli eniten liiketoimia, mutta vuonna 2025 rahoitustoiminta ja tukku- ja vähittäiskauppa vaihtoivat paikkoja. Vuonna 2025 valmistustoimintaan liittyvät tiedoksiannot

[17] On huomattava, että luvussa 1 esitettyjä ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyviä yleisiä lukuja ja suuntauksia ei voida verrata tässä luvussa esitettyihin ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskeviin lukuihin, koska jälkimmäiset ovat murto-osa yleisistä luvuista ja kuvaavat ainoastaan liiketoimia, jotka on annettu tiedoksi yhteistyömekanismiin turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuvien riskien arviointia varten.

[18] Yleisen lähestymistavan mukaan toiminnan ensisijainen toimiala valittiin pääindikaattoriksi. Tämä vastaa myös tämän vuosikertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan kaikkiin toimialakohtaisiin kaavioihin sisältyviä tietoja.

[19] Valmistusteollisuus käsittää sellaisten yritysten toiminnan, jotka osallistuvat materiaalien muuntamiseen uusiksi tuotteiksi (esimerkiksi sähkölaitteiden ja -moottoreiden, teollisuuskoneiden ja -laitteiden, aseiden ja ammusten sekä lääkkeiden valmistus).

[20] Tieto- ja viestintätekniikasta käytetään myös lyhennettä ICT. Se käsittää sellaisten yritysten toimet, jotka tarjoavat olennaisia infrastruktuureja ja välineitä tiedon luomista, jakamista ja levittämistä varten (esimerkiksi tietokoneohjelmointi, ohjelmistojen julkaiseminen, tietojenkäsittely ja verkkoisännöinti sekä langaton televiestintä).

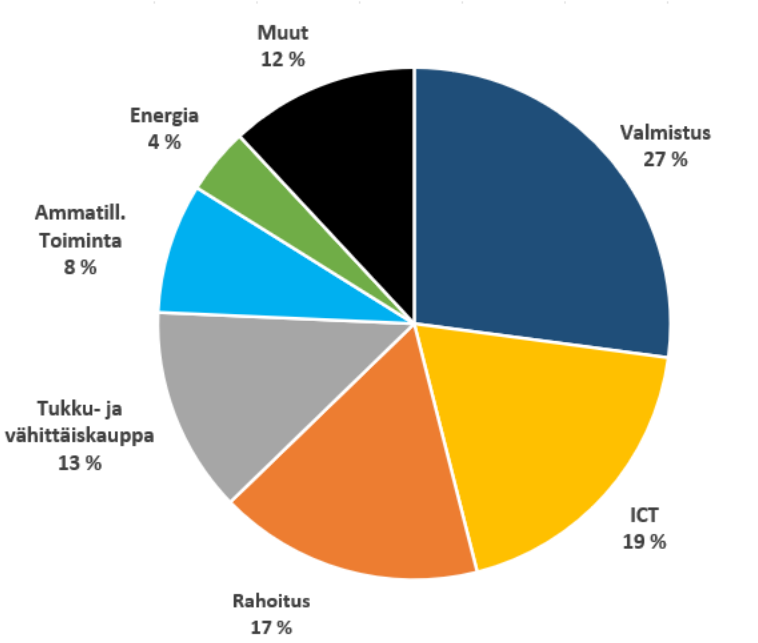
[21] Rahoitustoimintaan kuuluu omistusyhteysyritysten, rahastojen tai vastaavien rahoitusalan toimijoiden toiminta, jonka tarkoituksena on hankkia tietty (pääoma)osuus tai määräysvalta kohdeyrityksessä (esimerkiksi rahastonhoitotoiminta, holdingyhtiöiden toiminta, rahoituspalvelut ja vakuutustoiminta).

[22] Tukku- ja vähittäiskauppa käsittää muun muassa farmaseuttisiin tuotteisiin, kemiallisiin tuotteisiin, elektroniikka- ja televiestintälaitteisiin ja -tarvikkeisiin, tietokoneisiin ja niiden oheislaitteisiin ja ohjelmistoihin sekä metalleihin ja metallimalmiin liittyvät tukku- ja vähittäiskauppatoiminnot.

[23] Ammatilliseen toimintaan kuuluvat muun muassa laki- ja kirjanpitoyritysten harjoittama toiminta sekä konsultointi- ja insinööritoiminta (esimerkiksi pääkonttoreiden toiminta, markkinatutkimus ja mielipidemittaukset, konsultointi, bioteknologiaa koskeva tutkimus ja kokeellinen kehittäminen).

lisääntyivät kaksi prosenttiyksikköä vuodesta 2024 (25 prosenttia). Energia-alaa koskevien tiedoksi annettujen liiketoimien osuus oli 4 prosenttia, kun se vuonna 2024 oli 6 prosenttia, ja muiden toimialojen[24] osuus oli 12 prosenttia, kun se vuonna 2024 oli 9 prosenttia.

Kaavio 1 – Kaikkien vuoden 2025 tiedoksiantojen toimialakohtainen erittely

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

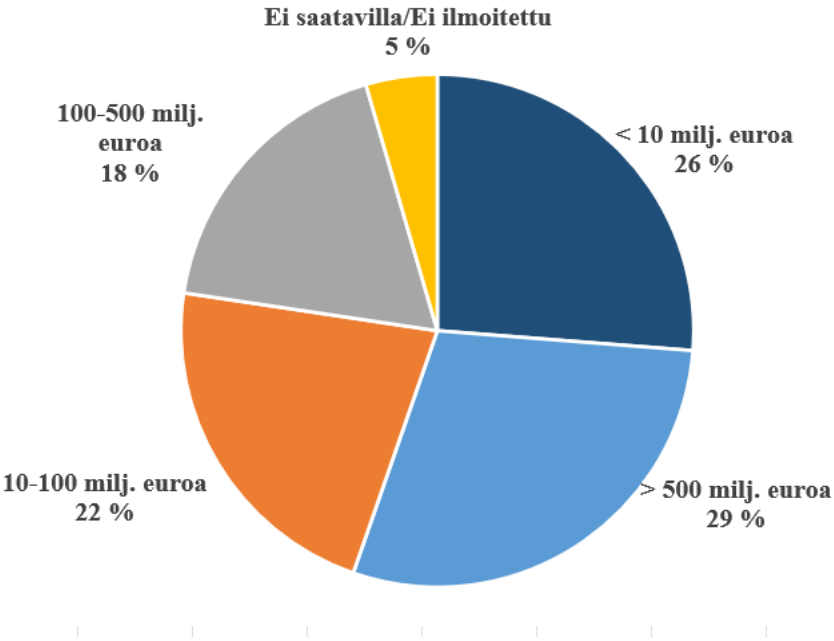
1.3 EU:n yhteistyömekanismiin tiedoksi annettujen ulkomaisten suorien sijoitusten kokonaisarvo

Kun tarkastellaan liiketoimien arvoa, 66 prosentissa tiedoksi annetuista ulkomaisista suorista sijoituksista arvo[25] oli alle 500 miljoonaa euroa, eli lisäystä vuoteen 2024 (58 prosenttia) oli kahdeksan prosenttiyksikköä. Liiketoimista 29 prosentissa arvo oli vähintään 500 miljoonaa euroa (30 prosenttia vuonna 2024).

[24] Luokka ”muut” kattaa kaikki muut toimialat, joiden osuus on alle neljä prosenttia, erityisesti hallinnollinen toiminta, kuljetusala ja rakennusala.

[25] Arvo, jos se on saatavilla, liittyy sen liiketoimen kokonaisarvoon, johon tiedoksi annettu liiketoimi kuului.

Kaavio 2 – Tiedoksi annettujen ulkomaisten suorien sijoitusten arvo vuonna 2025[26]

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

1.4 Menettely ulkomaisia suoria sijoituksia koskevien tapausten päättämiseksi ja menettelyn määräajat

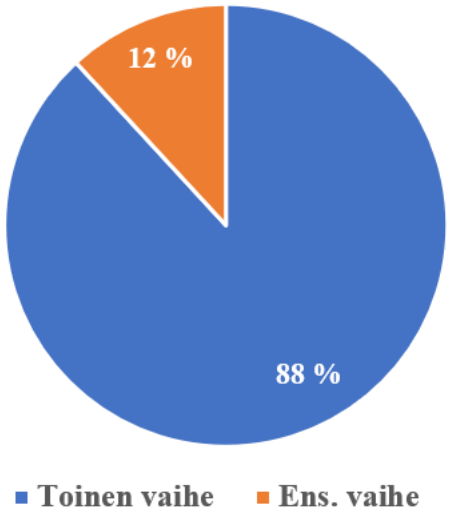
Komissio arvioi jäsenvaltioiden tiedoksi antamat ulkomaiset suorat sijoitukset kahdessa vaiheessa: Kaikista tiedoksi annetuista liiketoimista tehdään alustava arviointi (”ensimmäinen vaihe”), ja niistä vain rajallisen määrän käsittely siirretään toiseen vaiheeseen. Ensimmäisen vaiheen arviointi on saatettava päätökseen 15 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun seurantaa toteuttava jäsenvaltio on antanut sen tiedoksi.

Toisessa vaiheessa tapauksia arvioidaan yksityiskohtaisemmin tiedoksiannon tehneen jäsenvaltion lisätietopyyntöihin antamien vastausten perusteella, jos komissio katsoo, että liiketoimi voisi vaikuttaa turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa tai aiheuttaa riskejä EU:n etua koskeville hankkeille tai ohjelmille. Toisessa vaiheessa tapausten käsittely voi johtaa komission antamaan lausuntoon ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen 6 ja 7 artiklan mukaisesti. Tällaiset lausunnot ovat luottamuksellisia, ja niissä voidaan i) ilmoittaa, että komissio katsoo, että ulkomainen suora sijoitus todennäköisesti vaikuttaa kielteisesti useamman kuin yhden jäsenvaltion turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen taikka johonkin unionin etua koskevaan hankkeeseen tai ohjelmaan, ii) suositella asianmukaisia toimenpiteitä tai iii) antaa merkityksellisiä tietoja, jotka liittyvät seurannan kohteena olevaan ulkomaiseen suoraan sijoitukseen, jotta tiedoksiannon tehnyt jäsenvaltio voi tehdä arvioinnin ja lopullisen päätöksen.

[26] ”Ei saatavilla/ei ilmoitettu” sisältää tyhjät tiedot, tiedot, jotka eivät ole saatavilla tai joita ei ole ilmoitettu ja joita ei sovelleta (esimerkiksi koska liiketoimi liittyi uudelleenjärjestelyyn tai sijoitusta ei tehty).

Vuonna 2025 komissio saattoi kaikista 667 tapauksesta päätökseen 88 prosenttia ensimmäisessä vaiheessa, mikä on vähemmän kuin vuonna 2024 (92 prosenttia). Loput 12 prosenttia liiketoimista siirrettiin toiseen vaiheeseen, ja tiedoksiannon tehneeltä jäsenvaltiolta pyydettiin lisätietoja[27]. Toisen vaiheen tapausten osuuden kasvu osoittaa, että aiempaa useampia liiketoimia pidettiin turvallisuuden ja yleisen järjestyksen kannalta arkaluonteisina.

Kaavio 3 – Ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa päätetyt tapaukset vuonna 2025

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

Vuonna 2025 viiden jäsenvaltion osuus toisen vaiheen tapauksista oli yli 68 prosenttia, mikä on enemmän kuin vuonna 2024 (66 prosenttia). Vuoden 2024 tapaan komissio antoi lausunnon alle kahdessa prosentissa tiedoksi annetuista liiketoimista.

Käsittelyn toisen vaiheen alkaessa komissio yleensä pyytää liiketoimen tiedoksi antaneelta jäsenvaltiolta lisätietoja, jotka vaihtelevat liiketoimen ja tiedoksiannon[28] mukana toimitettujen tietojen tarkkuuden mukaan. Näihin tietoihin sisältyy usein kysymyksiä sijoittajan aikomuksista ja liiketoimintasuunnitelmasta, jotka koskevat kohdetta tai sen asiakkaita herkillä toimialoilla. Näitä tietoja pyydetään, jotta kohdeyrityksen kriittisyyttä ja ulkomaisen sijoittajan mahdollisesti aiheuttamia riskejä voidaan arvioida paremmin.

[27] Tällaisissa tapauksissa määräaika huomautusten esittämiselle tai lausunnon antamiselle on 20 kalenteripäivää siitä, kun tiedoksiannon tehneeltä jäsenvaltiolta on saatu pyydetyt tiedot.

[28] Ilmoituslomake: asetuksen 6 artiklan nojalla tehtävää tiedoksiantoa varten sijoittajan ilmoittamiin tietoihin käytettävällä ilmoituslomakkeella pyritään varmistamaan asetuksen mukaisissa tiedoksiannoissa jonkinasteinen yhdenmukaisuus ja vähimmäistiedot liiketoimesta, sijoittajasta ja kohdeyrityksestä. Lomake on saatavilla osoitteessa https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_fi.

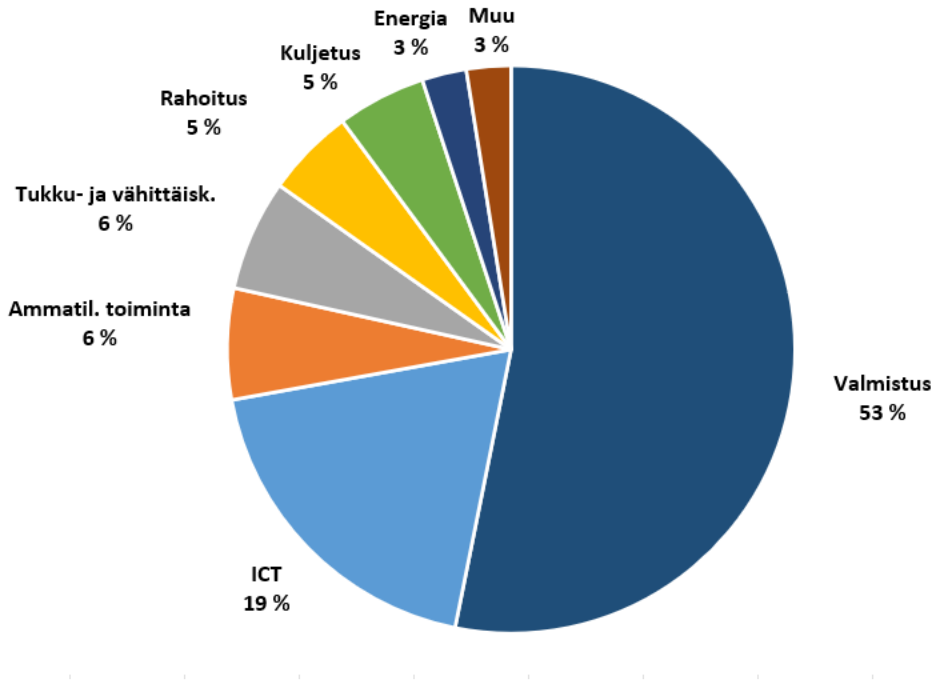
Vuonna 2025 jäsenvaltiot osallistuivat EU:n yhteistyömekanismiin muun muassa esittämällä kysymyksiä noin 11 prosentissa tapauksista (10 prosenttia vuonna 2024) ja huomautuksia toisessa jäsenvaltiossa tehtävistä ulkomaisista suorista sijoituksista[29].

Niiden tapausten osuus, joista jäsenvaltiot esittivät huomautuksia, oli noin kuusi prosenttia (3 prosenttia vuonna 2024)[30]. Tiedoksiannon tehneelle jäsenvaltiolle huomautuksia esittäneiden jäsenvaltioiden määrä kasvoi merkittävästi noin kolmanneksesta vuonna 2024 noin 57 prosenttiin vuonna 2025.

1.5 Niiden ulkomaisten suorien sijoitusten tärkeimmät toimialat, joista komissio teki tarkan turvallisuutta tai yleistä järjestystä koskevan riskinarvioinnin

Toisen vaiheen tapauksissa tärkein toimiala oli valmistusteollisuus, jonka osuus kaikista liiketoimista oli 53 prosenttia (50 prosenttia vuonna 2024) (kaavio 4). Toiseksi tärkein toimiala oli tieto- ja viestintätekniikka, jonka osuus kaikista toisen vaiheen tapauksista oli lähes viidesosa (sama kuin vuonna 2024). Toisen vaiheen tapaukset, jotka koskivat ammatillista toimintaa sekä tukku- ja vähittäiskauppaa, olivat kumpikin 6 prosentin osuudella kolmannella ja neljännellä sijalla (molemmat osuudet olivat 5 prosenttia vuonna 2024).

Kaavio 4 – Toisen vaiheen tärkeimmät kohdealat vuonna 2025

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

[29] Useissa tapauksissa, joissa jäsenvaltiot olivat esittäneet kysymyksiä, niiden saama vastaus lievensi mahdollisia huolenaiheita.

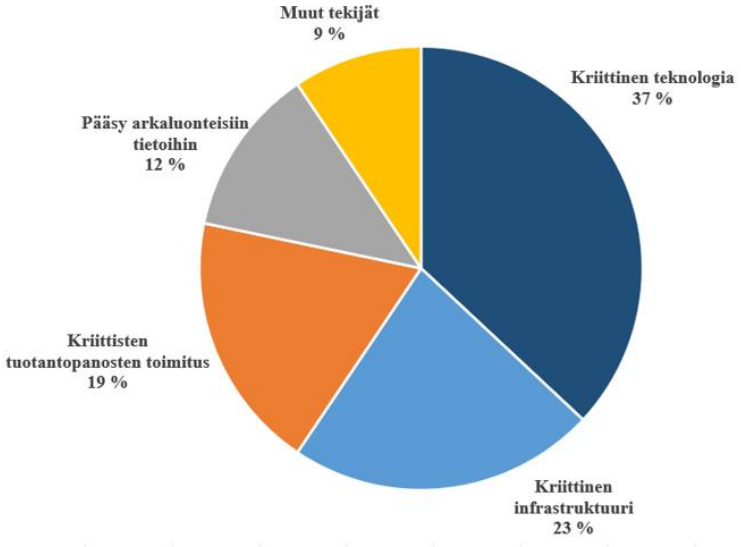
[30] Useat jäsenvaltiot saattavat esittää huomautuksia samasta liiketoimesta.

Valmistusteollisuuden merkityksen vuoksi kaaviossa 5 esitetään yleiskatsaus tekijöistä[31], joita käytettiin arvioitaessa toisessa vaiheessa valmistusteollisuuden liiketoimien kriittisyyttä turvallisuuden tai yleisen järjestyksen kannalta. Yleisimmin käytetty tekijä oli se, että liiketoimeen liittyi ulkomainen sijoitus kriittiseen teknologiaan – sen osuus kokonaismäärästä oli 37 prosenttia vuonna 2025 (49 prosenttia vuonna 2024).

Toiseksi tärkein tekijä, jonka osuus oli 23 prosenttia (26 prosenttia vuonna 2024), liittyi kriittiseen infrastruktuuriin tehtäviin ulkomaisiin suoriin sijoituksiin, ja kolmantena olivat kriittisten tuotantopanosten toimitukset 19 prosentin osuudella (20 prosenttia vuonna 2024). Pääsy arkaluonteisiin tietoihin (myös henkilötietoihin) muodosti 12 prosenttia kokonaismäärästä, eli osuus yli kaksinkertaistui vuoden 2024 viidestä prosentista.

Muut tekijät, kuten sijoittajan riskiprofiili ja tiedotusvälineiden vapauteen ja moniarvoisuuteen kohdistuvat riskit, vaikuttivat 9 prosenttiin toisen vaiheen tapauksista.

Kaavio 5 – Valmistusteollisuuden toisen vaiheen tapauksiin johtavat tekijät

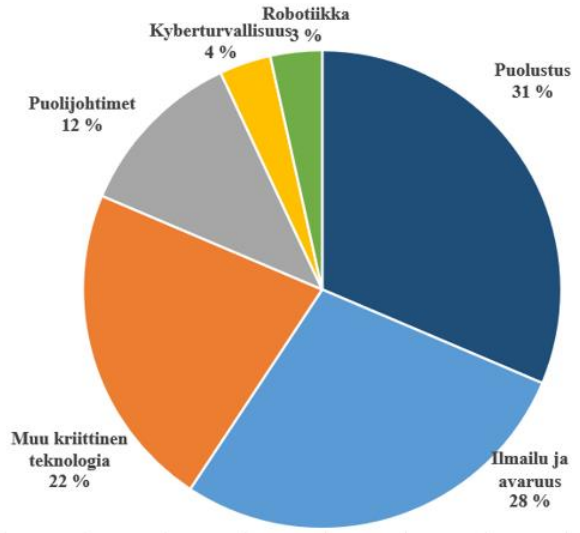

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

Kun tarkastellaan lähemmin toisessa vaiheessa tarkastelun kohteena olevaan kriittiseen teknologiaan liittyviä tiedoksiantoja (kaavio 6), puolustukseen liittyvän teknologian osuus näistä tapauksista oli 31 prosenttia (37 prosenttia vuonna 2024). Seuraavina tulivat ilmailu- ja avaruusteollisuus 28 prosentilla (16 prosenttia vuonna 2024) ja muu kriittinen teknologia(mukaan lukien tekoäly, kvanttiteknologia ja bioteknologia) 22 prosentilla (26 prosenttia vuonna 2024). Puolijohdeteknologiaan liittyvien liiketoimien osuus oli 12 prosenttia (21 prosenttia vuonna 2024). Kyberturvallisuusteknologian osuus kriittiseen teknologiaan liittyvistä liiketoimista oli 4 prosenttia ja robotiikkateknologian osuus 3 prosenttia.

[31] Näistä tekijöistä säädetään ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen 4 artiklassa. Yksittäisen liiketoimen kohdalla voidaan käyttää useita tekijöitä arvioitaessa tietyn ulkomaisen suoran sijoituksen kriittisyyttä turvallisuuden ja yleisen järjestyksen kannalta.

Kaavio 6 – Kriittisen teknologian tyypit toisen vaiheen tapauksissa

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

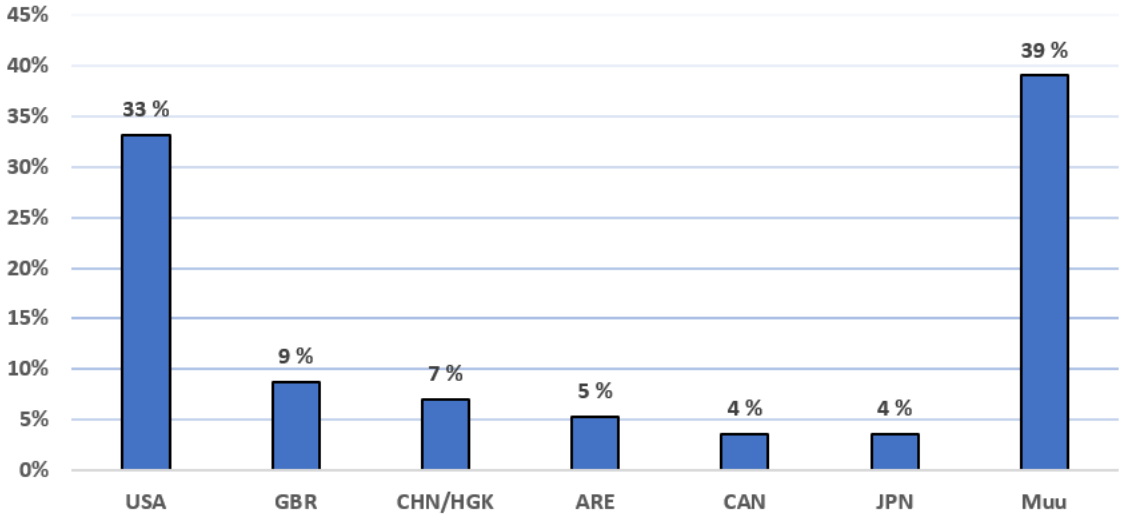
1.6 EU:n yhteistyömekanismiin tiedoksi annettujen ulkomaisten suorien sijoitusten tosiasiallisten sijoittajien alkuperämaa

Vuonna 2025 tiedoksi annetuissa 677 tapauksessa kuusi tärkeintä lainkäyttöaluetta olivat Yhdysvallat, Yhdistynyt kuningaskunta, Kiina (mukaan lukien Hongkong), Yhdistyneet arabiemiraatit, Kanada ja Japani. Yhdysvaltalaisten sijoittajien osuus EU:n yhteistyömekanismiin tiedoksi annetuista ulkomaisista suorista sijoituksista väheni merkittävästi (7 prosenttiyksikköä) vuoteen 2024 verrattuna: niiden osuus kaikista liiketoimista oli 40 prosenttia vuonna 2024 ja 33 prosenttia vuonna 2025 (kaavio 7). Myös Yhdistyneen kuningaskunnan sijoittajien osuus pieneni vuosien 2024 ja 2025 välillä 11 prosentista 9 prosenttiin, samoin kuin kiinalaisten sijoittajien (Hongkong mukaan luettuna) osuus, joka laski vuosien 2024 ja 2025 välillä 9 prosentista 7 prosenttiin. Toisaalta Yhdistyneiden arabiemiraattien sijoittajien osuus kaikista liiketoimista kasvoi merkittävästi vuosien 2024 ja 2025 välillä 3 prosentista 5 prosenttiin. Kanadan ja Japanin sijoittajien suorat ulkomaiset sijoitukset kasvattivat molemmat osuuksiaan 1 prosenttiyksikön vuosien 2024 ja 2025 välillä 3 prosentista 4 prosenttiin.

Tiedoksi annetuista tapauksista 38 prosenttia[32] oli peräisin muualta kuin kuudelta suurimmalta lainkäyttöalueelta (vuonna 2024 tämä osuus oli 30 prosenttia). Tämä merkitsee selvää keskittymisen vähenemistä eli sijoituksista pienempi osuus on peräisin tärkeimmistä alkuperämaista. Vuonna 2025 kuuden tärkeimmän sijoittajan osuus tiedoksi annetuista tapauksista oli 62 prosenttia, kun se vuonna 2024 oli 70 prosenttia.

[32] Maita/lainkäyttöalueita, joilla on näistä sijoituksista vähäinen osuus, ovat muun muassa Ukraina ja Intia, joista kummankin osuus on 3 prosenttia. Venäjältä tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten osuus kaikista EU:n yhteistyömekanismiin vuonna 2025 tiedoksi annetuista sijoituksista oli 1 prosentti.

Kaavio 7 – Tosiasiallisten sijoittajien alkuperämaat vuoden 2025 tapauksissa

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

1.7 Useita lainkäyttöalueita koskevat EU:n yhteistyömekanismiin toimitetut tiedoksiannot ja niiden tärkein toimiala

Kaikista vuonna 2025 tiedoksi annetuista tapauksista 27 prosenttia koski vähintään kahdessa jäsenvaltiossa seurannan kohteena olevia liiketoimia (19 prosenttia vuonna 2024)[33] (taulukko 1). Tällaisten tiedoksiantojen kohteena olevat tärkeimmät toimialat olivat i) valmistusteollisuus, jonka osuus oli 32 prosenttia (26 prosenttia vuonna 2024); ii) tukku- ja vähittäiskauppa, jonka osuus oli 25 prosenttia (14 prosenttia vuonna 2024); iii) tieto- ja viestintätekniikka, jonka osuus oli 19 prosenttia (20 prosenttia vuonna 2024); iv) rahoitustoiminta, jonka osuus oli 10 prosenttia (sama kuin vuonna 2024); ja v) ammatillinen toiminta, jonka osuus oli 5 prosenttia (7 prosenttia vuonna 2024). Muiden toimialojen, kuten hallinnollisen toiminnan, energian ja liikenteen, osuus useita lainkäyttöalueita koskevien tapausten kokonaismäärästä oli 9 prosenttia.

Taulukko 1 – Tärkeimmät toimialat useita lainkäyttöalueita koskevien ulkomaisten suorien sijoitusten osalta

[33] Useita lainkäyttöalueita koskevalla ulkomaisella suoralla sijoituksella tarkoitetaan ulkomaisia suoria sijoituksia, joissa kohdeyrityksenä on yrityskonserni, joka toimii useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa (sekä mahdollisesti myös kolmansissa maissa) esimerkiksi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa olevien tytäryritysten kautta. Useampi kuin yksi jäsenvaltio voi antaa tiedoksi tällaisia kauppoja, jos liiketoimi kuuluu niiden seurantamekanismin soveltamisalaan ja ne käynnistävät virallisen seurannan.

Valmistusteollisuus	32 %
Tukku- ja vähittäiskauppa	25 %
Tieto- ja viestintätekniikka	19 %
Rahoitustoiminta	10 %
Ammatillinen toiminta	5 %
Muut alat	9 %

Lähde: jäsenvaltioiden tiedoksiannot

1.8 Tapaukset, joita ei ole annettu tiedoksi

Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen mukaan jäsenvaltiot ja komissio voivat vaihtaa tietoja ulkomaisista suorista sijoituksista, joita ei ole annettu tiedoksi EU:n yhteistyömekanismiin, ja jos muut jäsenvaltiot tai komissio havaitsevat turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä riskejä, voidaan esittää huomautuksia tai lausunto. Komissio käytti vuonna 2025 tätä menettelyä rajoitetusti tiedustellakseen liiketoimista, jotka eivät olleet seurannan kohteena.

Päätelmät EU:n yhteistyömekanismista ulkomaisten suorien sijoitusten seurannassa

- Ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta oli edelleen välttämätön väline, jolla edistetään EU:n suojaa ulkomaisilta suorilta sijoituksilta, jotka saattavat aiheuttaa turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä riskejä.

- Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan EU:n yhteistyömekanismin merkitys kasvoi. Tämä näkyy tiedoksiantojen määrässä, joka lisääntyi merkittävästi eli 40 prosenttia vuosien 2024 ja 2025 välillä 477 ilmoituksesta 667 ilmoitukseen. Tämä on sitäkin tärkeämpää, kun otetaan huomioon, että liiketoimia tiedoksi antavien maiden määrä pysyi samana (21 jäsenvaltiota). Kaikista tiedoksiannoista 86 prosenttia oli peräisin seitsemästä jäsenvaltiosta: Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Liettua, Ranska ja Saksa. On huomattava, että vuoden 2025 loppuun mennessä kaikki jäsenvaltiot olivat panneet ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan lain täytäntöön kansallisella tasolla, jopa ennen tarkistetun ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen mukaista pakollista vaatimusta. Jäsenvaltiot ja komissio tekivät vuonna 2025 yhteistyötä myös teknisellä tasolla ulkomaisia suoria sijoituksia käsittelevän asiantuntijaryhmän puitteissa.

- Unioni on sitoutunut tiiviisti avoimeen sijoitusympäristöön, ja tätä taustaa vasten ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta EU:n tasolla toimii edelleen rajallisena ja kohdennettuna välineenä poikkeustapauksissa, joissa ulkomaiset suorat sijoitukset todennäköisesti vaikuttavat kielteisesti turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen unionissa. Vuonna 2025 tiedoksi annetuista 677 tapauksesta valtaosa (88 prosenttia) päätettiin ensimmäisessä vaiheessa (eli 15 päivän kuluessa seurantaa suorittavien

jäsenvaltioiden tekemästä tiedonannosta), ja vain 12 prosentille tehtiin komission suorittama yksityiskohtainen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuvien riskien arviointi. Vuoteen 2024 verrattuna toisen vaiheen tapausten osuus kasvoi 50 prosenttia, mikä kertoo siitä, että turvallisuuden ja yleisen järjestyksen kannalta merkitykselliset liiketoimet lisääntyivät. Vuoden 2024 ja edeltävien vuosien tapaan komissio antoi vuonna 2025 lausunnon alle kahdessa prosentissa tapauksista.

- Valmistusteollisuuden osuus kaikista toisen vaiheen tapauksista on kasvanut 50 prosentista (vuonna 2024) 53 prosenttiin (vuonna 2025). Turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvien riskien perusteellisen toisen vaiheen arvioinnin tarvetta koskevia ratkaisevia tekijöitä tarkasteltaessa voidaan todeta, että kriittistä teknologiaa koskevan tavoitteen merkityksellisyys oli tekijä, joka johti lisäarviointiin 37 prosentissa tapauksista (49 prosenttia vuonna 2024). Toisen vaiheen tarkasteluun kuuluvat kriittiseen teknologiaan liittyvät tiedoksiannot osoittavat, että ilmailu- ja avaruusalaan liittyvien toimien merkitys on kasvanut huomattavasti: niiden osuus kokonaismäärästä oli 28 prosenttia, kun se vuonna 2024 oli 16 prosenttia. Tiedoksiantojen osuus puolestaan väheni vuoteen 2024 verrattuna puolustukseen liittyvän teknologian alalla 37 prosentista 31 prosenttiin ja puolijohteisiin liittyvän teknologian alalla 21 prosentista 12 prosenttiin.

- Suurin osa sijoittajista tuli edelleen samoilta kahdelta tärkeimmältä lainkäyttöalueelta: Yhdysvaltojen ja Yhdistyneen kuningaskunnan osuus kaikista EU:n yhteistyömekanismiin tiedoksi annetuista ulkomaisista suorista sijoituksista oli 42 prosenttia. Yhdysvaltalaisten sijoittajien osuus kaikista sijoituksista pieneni kuitenkin merkittävästi (7 prosenttiyksikköä) vuosien 2024 ja 2025 välillä 40 prosentista 33 prosenttiin. Myös Yhdistyneen kuningaskunnan sijoittajien osuus pieneni vuosien 2024 ja 2025 välillä 11 prosentista 9 prosenttiin, samoin kuin kiinalaisten sijoittajien (Hongkong mukaan luettuna) osuus, joka pieneni samalla kaudella 9 prosentista 7 prosenttiin. Toisaalta Yhdistyneiden arabiemiraattien sijoittajien osuus kasvoi merkittävästi vuosien 2024 ja 2025 välillä 3 prosentista 5 prosenttiin. Kanadan ja Japanin sijoittajien suorat ulkomaiset sijoitukset kasvattivat molemmat osuuksiaan 1 prosenttiyksikön vuosien 2024 ja 2025 välillä 3 prosentista 4 prosenttiin.

2. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen tarkistus

Uuden ulkomaisten sijoitusten seurantaa koskevan asetuksen[34] hyväksyminen on merkittävä virstanpylväs unionin taloudellisen turvallisuuden agendassa. Komission ehdotus hyväksyttiin tammikuussa 2024, ja Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät poliittiseen yhteisymmärrykseen joulukuussa 2025. Euroopan parlamentti ja neuvosto allekirjoittivat tarkistetun asetuksen virallisesti 17. kesäkuuta 2026, se tuli voimaan 26. heinäkuuta 2026 ja sitä sovelletaan 17. tammikuuta 2028 alkaen (18 kuukauden siirtymäkauden jälkeen).

[34] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2026/1386, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2026, ulkomaisten sijoitusten seurannasta unionissa ja asetuksen (EU) 2019/452 kumoamisesta.

Se vahvistaa unionin kykyä puuttua ulkomaisista sijoituksista johtuviin turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuviin riskeihin. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan vuoden 2019 asetuksen voimaantulon jälkeen saatujen kokemusten perusteella tarkistetussa kehyksessä vahvistetaan yhdenmukaistamisen yhteinen vähimmäistaso kaikkialla unionissa. Sen keskeisenä tavoitteena on korjata kansallisissa seurantajärjestelmissä olevat puutteet, parantaa koordinointia jäsenvaltioiden kesken sekä jäsenvaltioiden ja komission välillä ja varmistaa, että mahdollisesti arkaluonteisia sijoituksia arvioidaan johdonmukaisesti kaikkialla sisämarkkinoilla.

Keskeinen uudistus on vaatimus, jonka mukaan kaikilla jäsenvaltioilla on oltava toimiva kansallinen ulkomaisten suorien sijoitusten ennakkoseurantamekanismi. Asetuksella otetaan myös käyttöön yhteinen vähimmäiskattavuus liiketoimille, joihin on sovellettava seurantaa. Tähän sisältyvät sijoitukset, jotka koskevat kaksikäyttötuotteisiin ja sotilastuotteisiin, kriittiseen teknologiaan, kuten puolijohteisiin, kvanttiteknologiaan ja tekoälyyn, kriittiseen liikenne-, energia- ja digitaali-infrastruktuuriin, kriittisiin raaka-aineisiin, tiettyihin systeemisesti merkittäviin finanssimarkkinayhteisöihin ja vaali-infrastruktuuriin liittyviä toimia.

Tarkistetussa kehyksessä seurantavaatimukset laajennetaan koskemaan tiettyjä EU:n sisäisiä sijoituksia, joissa unioniin sijoittautunut sijoittaja on viime kädessä kolmannen maan henkilön tai yhteisön omistuksessa tai määräysvallassa. Näin puututaan monimutkaisten omistusrakenteiden aiheuttamaan toimenpiteiden kiertämisen riskiin ja lisätään ulkomaisten sijoitusten lopullista lähdettä koskevaa avoimuutta.

Asetuksella yhdenmukaistetaan edelleen kansallisten seurantajärjestelmien keskeisiä menettelyllisiä näkökohtia. Yhteisiin vaatimuksiin kuuluvat kaksivaiheinen tarkasteluprosessi, sijoittajia koskevat menettelytakeet, valtuudet tarkastella takautuvasti liiketoimia, joita ei ole annettu tiedoksi, sekä tiukemmat avoimuusvelvoitteet. Kansalliset viranomaiset soveltavat alustavaan seurantaan yhdenmukaistettua 45 kalenteripäivän määräaikaa, joka mahdollistaa useimpien liiketoimien, jotka eivät ole arkaluonteisia, selvittämisen nopeasti niin, että samalla varmistetaan suuririskisten tapausten riittävä valvonta.

Myös jäsenvaltioiden ja komission välistä yhteistyötä vahvistetaan merkittävästi. Tarkistetulla EU:n yhteistyömekanismilla otetaan käyttöön jäsennellympi tietojenvaihto, usean lainkäyttöalueen liiketoimien koordinointi ja palautemekanismi, jonka avulla jäsenvaltiot tiedottavat kansallisten seurantamenettelyjen tuloksista. Kehystä tukee myös EU:n tason tietokanta, joka sisältää tietoja EU:n yhteistyömekanismin puitteissa tiedoksi annetuista sijoituksista ja kansallisten tarkastelujen tuloksista lokakuusta 2020 lähtien. Asetuksessa säädetään myös yhteisen EU:n rekisteröintiportaalin mahdollisesta perustamisesta vähintään yhdeksän jäsenvaltion pyynnöstä.

Tarkistetun asetuksen odotetaan lisäävän ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevan EU:n kehyksen vaikuttavuutta, johdonmukaisuutta ja uskottavuutta. Tarkistetulla kehyksellä parannetaan tietojenvaihtoa, lisätään avoimuutta ja korjataan nykyisen kehyksen erityisiä puutteita ja edistetään siten merkittävästi unionin turvallisuuden ja yleisen järjestyksen turvaamista samalla kun säilytetään EU:n avoimuus ulkomaisten sijoitusten suhteen.